

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2023, sp. zn. 5 Tdo 1023/2022, ECLI:CZ:NS:2023:5.TDO.1023.2022.1

Číslo: 12/2024

Právní věta:

Za odstranění nebezpečí ve smyslu § 20 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku nelze považovat dočasné zneprístupnění internetových stránek, prostřednictvím kterých pachatel uváděl v omyl jiné osoby, aby od nich vylákal peníze na nákup neexistujících dluhopisů v rozsahu způsobení škody velkého rozsahu. Takové jednání není důvodem zániku trestní odpovědnosti za přípravu zločinu podvodu podle § 20 odst. 1 a § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.05.2023

Spisová značka: 5 Tdo 1023/2022

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dobrovolné upuštění od přípravy, Podvod, Příprava k trestnému činu

Předpisy: § 20 odst. 1 tr. zákoníku

§ 20 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku

§ 209 odst. 1 tr. zákoníku

§ 209 odst. 5 písm. a) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl dovolání obviněného M. K. podané proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 14. 4. 2022, sp. zn. 1 To 123/2021, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 32 T 1/2021.

I.

Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 10. 2021, sp. zn. 32 T 1/2021, byli obviněný M. K. a právnická osoba - obchodní společnost B. & P. uznáni vinnými přípravou k zločinu podvodu podle § 20 odst. 1 a § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku. Za to byl obviněnému M. K. uložen podle § 209 odst. 5 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku souhrnný trest odnětí svobody v trvání 5 let a 9 měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku zařazen do

věznice s ostrahou. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku mu byl uložen i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 3 roků. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl zrušen výrok o souhrnném trestu v rozsudku Okresního soudu v Ostravě ze dne 18. 9. 2020, sp. zn. 74 T 104/2020, a výrok o trestu v trestním příkaze Okresního soudu v Ostravě ze dne 2. 4. 2020, sp. zn. 7 T 57/2020; zároveň byla zrušena všechna další rozhodnutí obsahově navazující na tyto zrušené výroky, pokud jejich zrušením pozbyla podkladu. Obviněné právnické osobě - obchodní společnosti B. & P. byl podle § 16 odst. 1 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, uložen trest zrušení právnické osoby.

2. Skutek, který byl kvalifikován jako příprava k zločinu podvodu podle § 20 odst. 1 a § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, spočíval ve stručnosti v tom, že obviněný M. K. v době od 5. 4. 2018 jako jediný jednatel obchodní společnosti B. & P., oprávněný zastupovat tuto společnost samostatně, a obviněná právnická osoba - obchodní společnost B. & P. na základě jednání svého jediného jednatele M. K., vedeného v jejím zájmu, se záměrem ke škodě předem nezjištěných upisovatelů dluhopisů, jež měly být údajně emitovány obchodní společností SILEDA COMPANY, s. r. o., a obchodní společností Právo a daně, s. r. o., získat finanční prostředky v celkové výši 50 milionů Kč, přestože jim bylo známo, že obchodní společnost SILEDA COMPANY, s. r. o., ani obchodní společnost Právo a daně, s. r. o., nerozhodly o žádné emisi dluhopisů a nerealizují žádnou emisi dluhopisů, v blíže nezjištěné době nejméně od 5. 4. 2018 do 18. 8. 2019 v Ostravě a z dalších přesně nezjištěných míst zajistili, aby na veřejně přístupných internetových stránkách www.dluhopisyfirem.cz byla v záložce EMITENTI nejméně v období od 18. 8. 2018 do 18. 8. 2019 uveřejněna nepravdivá oznámení o tom, že výše uvedené společnosti nabízí emisi dluhopisů za účelem financování jejich podnikatelských aktivit. V důsledku zjištění takto nepravdivě uveřejněných oznámení o emisích dluhopisů ze strany oprávněných zástupců obchodní společnosti SILEDA COMPANY, s. r. o., a učinění oznámení o nich na Policii České republiky dal obviněný M. K. pokyn k deaktivaci uvedených nabídek, přičemž vzhledem k tomu, že během doby, kdy byla nabídka uveřejněna, se nepřihlásil žádný zájemce o emisi těchto dluhopisů a že obvinění již neučinili žádné další kroky bezprostředně směřující k vylákání peněžních prostředků od potenciálních upisovatelů, nedošlo ke vzniku zamýšlené škody ve výši 50 milionů Kč.

3. Proti uvedenému rozsudku podal obviněný odvolání, o němž rozhodl Vrchní soud v Olomouci usnesením ze dne 14. 4. 2022, sp. zn. 1 To 123/2021, tak, že ho podle § 256 tr. ř. zamítl jako nedůvodné.

II.

Dovolání obviněného a jeho doplnění

4. Proti citovanému usnesení Vrchního soudu v Olomouci podal obviněný M. K. prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř. Obviněný v podaném dovolání především zopakoval své námitky, které uplatnil již v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně.

5. V dovolání obviněný po shrnutí dosavadního průběhu řízení namítl, že zjištěný skutkový děj nenaplnuje znaky trestného činu, protože zde chybí zejména prvek protiprávnosti a nebyla naplněna objektivní ani subjektivní stránka skutkové podstaty přípravy k trestnému činu podvodu podle § 20 odst. 1 a § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku.

6. Obviněný ve svém dovolání argumentuje tím, že škoda vyčíslená soudy nemohla být způsobena ani osobám, které byly označeny jako „předem nezjištění upisovatelé korporátních dluhopisů“, ani obchodním společnostem SILEDA COMPANY, s. r. o., a Právo a daně, s. r. o., které byly označeny za poškozené a které nemohly být zavázány k jakémukoliv plnění na základě informací uveřejněných na internetových stránkách a nemohlo po nich být ani nic vymáháno.

7. Soud prvního stupně měl podle názoru obviněného rozhodnout podle § 226 písm. b) tr. ř. a učinit zprošťující výrok, namísto toho však v rozporu s principem *in dubio pro reo* vyslovil odsuzující výrok. Pochybení odvolacího soudu pak spočívalo v tom, že ve svém rozhodnutí nenapravit tuto vadu, v důsledku čehož došlo k porušení práva obviněného na spravedlivý proces, přičemž porušení tohoto práva je subsumovatelné pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř.

8. Ve svém dovolání poté obviněný opětovně a podrobně poukázal na to, že emise korporátních dluhopisů je velmi složitým a striktním procesem s obligatorními náležitostmi. V daném případě však nebyly splněny tyto obligatorní podmínky pro uskutečnění emise, proto z pozice obviněného nebylo možné zajistit prodej dluhopisů výše uvedených společností. Jak dále obviněný zdůraznil, na internetových stránkách byly v emisních podmínkách uvedeny velmi kusé informace, na jejichž základě by žádný, byť amatérský investor nepřistoupil k uzavření smlouvy o prodeji a koupi korporátního dluhopisu. Tyto informace byly navíc vnitřně rozporné, a to např. v datech, takže nemohly být způsobilé uvést kohokoliv v omyl a přilákat jej k uzavření smlouvy o prodeji a koupi korporátních dluhopisů.

9. Dále obviněný vytkl chybný a nedostatečný postup orgánů činných v trestním řízení, které měly zjistit, zda nějaký potenciální zájemce o koupi korporátního dluhopisu navštívil internetové stránky, aby se mohl seznámit s emisními podmínkami, a následně, pokud by taková osoba existovala, mohly ji vyslechnout a dotázat se, z jakého důvodu nedošlo k uzavření smlouvy o prodeji korporátního dluhopisu. Podle obviněného tedy měly postavit tyto skutečnosti najisto, proto zmíněný nedostatek nelze klást k jeho tíži. Naopak, pokud nebyla prokázána existence zájemců o koupi dluhopisů, měly soudy dojít k závěru, že žádní takoví potenciální zájemci neexistovali, přičemž tento nedostatek nebyl zhojen i proto, že nebyl opatřen znalecký posudek z oblasti kybernetiky, jehož pořízení obviněný navrhoval a který by dosvědčil, že žádní potenciální zájemci nemohli navštívit zmíněné internetové stránky. Jak navíc obviněný zdůraznil, policejní orgán měl možnost využít při svém postupu také institut předstíraného převodu podle § 158c tr. ř., avšak neučinil tak, proto ve věci byly vysloveny pouze spekulativní úvahy o tom, že vzniku škody zabránila jen obezřetnost neidentifikovaných potenciálních upisovatelů dluhopisů. Podle obviněného je skutečnost taková, že nebyl schopen prodat žádné dluhopisy ani zprostředkovat jejich prodej či koupi, a tedy nebyl schopen ani vylákat jakékoliv peněžní prostředky od případných kupujících.

10. Celý skutkový děj byl podle názoru obviněného založen na nepravdivých tvrzeních svědkyň L. V. a S. J., k nimž došlo z důvodu rozporů a napjatých vztahů mezi obviněným a těmito svědkyněmi. Obviněný zpochybnil jejich tvrzení o nalezení internetových stránek „náhodně“, protože téměř naprostou nemožnost vyhledat internetové stránky potvrdil svědek P. G. a také svědek M. T., odborník na informační technologie, který popsal, co bylo nezbytné provést, aby zájemci mohli navštívit příslušné internetové stránky. Na tyto stránky nebyly nainstalovány žádné algoritmy, které by je jakkoliv preferovaly v internetových vyhledávačích, což by mohlo být potvrzeno ve prospěch obviněného, kdyby byl proveden důkaz znaleckým posudkem z oblasti kybernetiky. Proto tvrzení soudů nižších stupňů o tom, že internetové stránky byly dostupné široké veřejnosti, považuje obviněný za zavádějící a nepravdivá.

11. Poté obviněný opět poukázal na to, že měl v úmyslu prostřednictvím jím ovládané obchodní společnosti B. & P. v budoucnu nabízet služby podnikajícím právnickým osobám, které by měly zájem na zajištění celého procesu v souvislosti s emisí korporátních dluhopisů sloužících k získání externích finančních zdrojů pro další rozvoj jejich podnikatelské činnosti, což potvrzuje i kontakt s obchodní společností MIRELINA COMPANY, s. r. o., která projevila zájem o tuto službu. Internetové stránky tedy sloužily pouze jako podkladová platforma pro jeho možnou podnikatelskou realizaci v této oblasti, navíc klienty měly být právnické osoby, a nikoliv budoucí upisovatelé korporátních dluhopisů. Celá koncepce obžaloby a rozhodnutí soudů tedy vychází z nesprávného pochopení tohoto budoucího podnikatelského záměru.

12. Podle obviněného nelze odhlédnout od toho, že příslušné internetové stránky byly zneprístupněny ještě předtím, než se dozvěděl o vedení trestního řízení v jeho věci, a proto došlo k zániku jeho případné trestní odpovědnosti z důvodu odstranění nebezpečí, které mělo vzniknout chráněnému zájmu z tvrzené přípravy zločinu podvodu podle § 20 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku (byť obviněný odmítá, že by se dopustil takové přípravy). V návaznosti na to obviněný poukázal na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ve věci vedené pod sp. zn. 2 To 143/2000 a na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2011, sp. zn. [8 Tdo 1296/2011](#), v nichž se řeší právě problematika upuštění od dalšího jednání a odstranění nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému trestním zákonem.

13. Soud prvního stupně tedy podle názoru obviněného pouze presumoval, nikoliv však prokázal, že by obviněný dal pokyn k deaktivaci internetových stránek až v důsledku zjištění, že na něj bylo podáno trestní oznámení a byly učiněny úkony trestního řízení, protože zde chybí jakékoliv důkazy potvrzující tento závěr. Obviněný nesouhlasí ani s tvrzením soudu prvního stupně, podle něhož měl dát pokyn k deaktivaci internetových stránek také z důvodu vedení trestního řízení proti svědkovi P. G., neboť jde o řízení vedené proti jiné osobě a pro jednání jiné kvality a jiného charakteru.

14. Obviněný nepokládá za řádně podloženou ani výši hrozící škody 50 milionů Kč, protože podle jeho názoru jde pouze o spekulativní úvahu soudu prvního stupně, který stanovil výši hrozící škody pouze na základě finanční hodnoty dluhopisů uvedené na internetových stránkách. Škoda velkého rozsahu ve smyslu § 209 odst. 5 písm. a) tr. zákoníku by mohla nastat pouze v situaci, kdyby potencionální upisovatelé koupili dluhopisy alespoň v nominální hodnotě 10 000 000 Kč, avšak ve skutečnosti nebyl upsán žádný korporátní dluhopis, a nebyla tedy vylákána ani jediná koruna.

15. Podle přesvědčení obviněného se soud prvního stupně řádně nevypořádal s důkazními návrhy, které učinil v rámci své obhajoby a jimž soud nevyhověl, aniž by takový postup byl v jeho rozsudku řádně odůvodněn. Následně ani odvolací soud nenapravit tento postup, a tím i on zatížil své rozhodnutí vadou. Jak dále obviněný zdůraznil, soud prvního stupně je povinen rozhodnout o všech uplatněných důkazních návrzích a své rozhodnutí v odůvodnění vysvětlit, přičemž vysvětlení soudu v tomto směru není přesvědčivé. V návaznosti na to obviněný odkázal na judikaturu Ústavního soudu, která se zabývá problematikou tzv. opomenutých důkazů, zejména pak také na nálezy ve věci vedené pod sp. zn. [I. ÚS 118/09](#). Podle názoru obviněného došlo taktéž k deformování obsahu provedených důkazů, což podpořil odkazy na různá rozhodnutí Ústavního soudu i Nejvyššího soudu.

16. Na základě výše uvedeného se tedy obviněný domnívá, že soud prvního stupně se v odůvodnění svého rozsudku uchýlil k deformování důkazů provedených ve věci a následně na to navázal svými spekulativními a důkazně nepodloženými úvahami, proto jsou pochybnosti o správnosti skutkových zjištění, která učinil soud prvního stupně. Odvolací soud pak nekorigoval toto pochybení, ale sám jej aproboval, ačkoli vykazuje náležitosti tzv. extrémního nesouladu, čímž byl naplněn dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

17. Závěrem obviněný shrnul, že provedeným dokazováním nebyla ve vztahu k němu potvrzena důvodnost podané obžaloby, přesto byl vysloven závěr o jeho vině, který je však produktem pouze neodůvodněných domněnek, úvah a hypotéz soudů, které pomíjí princip *in dubio pro reo*, přičemž jsou projevem také nesprávného právního posouzení skutku a extrémního nesouladu mezi obsahem provedených důkazů a učiněnými skutkovými zjištěními.

18. Proto obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil obě rozhodnutí soudů nižších stupňů a aby přikázal Vrchnímu soudu v Olomouci, resp. Krajskému soudu v Ostravě, věc znovu projednat a rozhodnout o ní. Dále také navrhl, aby byl přerušen a odložen jeho výkon trestu odnětí svobody v trvání 5 let a 9 měsíců, když je nepochybné, že neopodstatněný výkon trestu odnětí svobody každým dnem způsobuje odsouzenému nedůvodnou, avšak zejména neodčitelnou újmu v osobní sféře.

19. Totožné argumenty pak obviněný zopakoval a zčásti rozvedl ve svém dalším podání adresovaném Nejvyššímu soudu, které označil jako „doplnění dovolání“.

20. Nejvyšší státní zástupce se k dovolání podanému M. K. nevyjádřil.

III.

Posouzení důvodnosti dovolání

a) Obecná východiska

21. Nejvyšší soud zjistil, že byly splněny všechny formální podmínky k podání dovolání, přičemž obviněný M. K. opřel své dovolání o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g) a h) tr. ř.

22. Pokud jde o první z nich, jeho podstata spočívá v tom, že rozhodná skutková zjištění, která jsou určující pro naplnění znaků trestného činu, jsou ve zjevném rozporu s obsahem provedených důkazů nebo jsou založena na procesně nepoužitelných důkazech nebo ve vztahu k nim nebyly nedůvodně provedeny navrhované podstatné důkazy. Naplnění tohoto dovolacího důvodu tedy vyžaduje významné narušení procesu dokazování, které má za následek deformaci skutkových zjištění v intenzitě, která již v dostatečné míře zasahuje do práva na spravedlivý proces a je způsobilá ovlivnit rozhodnutí soudů v otázce naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu, o který v daném případě šlo. Citovanému dovolacímu důvodu tedy neodpovídají námitky, které toliko obecně vytykají nesprávné hodnocení důkazů, případně pouze poukazují na jinou verzi skutkového stavu, aniž by z nich byly zřejmé konkrétní a evidentní rozpory mezi obsahem důkazů a jejich interpretací soudy obou stupňů, ani takové námitky, které se týkají jen nepodstatných skutkových zjištění.

23. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř. Nejvyšší soud připomíná, že je dán především tehdy, jestliže skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy nižších stupňů, anebo nenaplnjuje znaky žádného trestného činu. Nesprávné právní posouzení skutku může spočívat i v okolnosti, že rozhodná skutková zjištění neposkytují dostatečný podklad k závěru o tom, zda je stíhaný skutek vůbec trestným činem, popřípadě o jaký trestný čin jde. Podobně to platí o jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, které lze dovést pouze za situace, pokud byla určitá skutková okolnost posouzena podle jiného ustanovení hmotného práva, než jaké na ni dopadalo.

24. Obviněný měl také správně uplatnit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. m) tr. ř. v jeho druhé variantě, která je určena k nápravě vady spočívající v tom, že v řízení předcházejícím rozhodnutí soudu druhého stupně byl dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až l) tr. ř., nicméně toto formální pochybení samo o sobě nemá vliv na možnost přezkoumat dovolací námitky uplatněné obviněným a na odmítnutí jeho dovolání.

b) K uplatněným námitkám obviněného

25. Nejvyšší soud připomíná, že trestného činu podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, jehož přípravou byl M. K. uznán vinným, se dopustí ten, kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti a způsobí tak na cizím majetku škodu velkého rozsahu. Podle § 209 odst. 6 tr. zákoníku je trestná i samotná příprava tohoto trestného činu ve smyslu § 20 odst. 1 tr. zákoníku.

26. Objektem trestného činu podvodu je cizí majetek. Cizím majetkem se rozumí majetek, který nenáleží pachateli nebo nenáleží výlučně jemu. Objektivní stránka spočívá v tom, že pachatel jiného uvede v omyl, využije jeho omylu nebo mu zamlčí podstatné skutečnosti, v důsledku čehož tato osoba provede majetkovou dispozici, a tím vznikne na cizím majetku škoda a dojde k obohacení pachatele nebo jiné osoby (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C.

H. Beck, 2012, s. 2052). Obohacení znamená neoprávněné rozmnožení majetku pachatele nebo někoho jiného. Omyl je rozpor mezi představou a skutečností. Uvedení v omyl je jednání, kterým pachatel předstírá okolnosti, které nejsou v souladu se skutečným stavem věci. Skutková podstata podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku vyžaduje úmyslné zavinění pachatele (§ 13 odst. 2, § 15 tr. zákoníku), ve vztahu ke způsobené škodě velkého rozsahu je postačující, zavinil-li ji pachatel jen z nedbalosti [§ 16, § 17 písm. a) tr. zákoníku].

27. Přípravou podle § 20 odst. 1 tr. zákoníku je jednání, které záleží v úmyslném vytváření podmínek pro spáchání zvláště závažného zločinu (§ 14 odst. 3 tr. zákoníku), zejména v jeho organizování, opatrování nebo přizpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, ve spolčení, srocení, v návodu nebo pomoci k takovému zločinu, jestliže to trestní zákon u příslušného trestného činu výslovně stanoví a pokud nedošlo k pokusu ani dokonání zvláště závažného zločinu. Příprava tedy musí směřovat ke spáchání zvláště závažného zločinu, a to buď v obecné podobě vytvářením podmínek pro spáchání zvláště závažného zločinu, anebo jednotlivými typickými způsoby přípravného jednání výslovně vypočtenými ve výše citovaném ustanovení.

28. Příprava trestného činu vyvolává zatím jen vzdálené nebezpečí, že nastane následek, který je znakem skutkové podstaty zvláště závažného zločinu. Tím se liší na jedné straně od projevu úmyslu spáchat takový zločin, který ještě nemá uvedenou povahu, a na druhé straně od pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku zvláště závažného zločinu, při němž pachatelovo jednání pokročilo dále než příprava a již bezprostředně směřuje k jeho dokonání. Z toho vyplývá, že zákon vymezuje přípravné jednání poměrně široce a je na judikatuře, aby toto široké vymezení dané „úmyslným vytvářením podmínek pro spáchání zvláště závažného zločinu“ náležitým způsobem konkretizovala. Přípravné jednání může spočívat i v takové formě útoku, která svým charakterem nedosahuje ještě intenzity jednání bezprostředně směřujícího k dokonání zamýšleného zvláště závažného zločinu, vytváří však objektivní podmínky pro následné uskutečnění takového záměru.

29. Pojem „bezprostředního směřování k dokonání zvláště závažného zločinu“ je nutno chápat tak, že pachatel již bezprostředně ohrožuje předmět svého útoku. Jestliže nedojde k takovému přímému působení na předmět útoku, a tím ani k jeho bezprostřednímu ohrožení, je nutno spatřovat v uskutečňování úmyslu pachatele spáchat zvláště závažný zločin jen přípravu podle § 20 odst. 1 tr. zákoníku (viz rozhodnutí pod č. [20/1969](#) Sb. rozh. tr. a též ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. 2 vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 281).

30. Při určování povahy a závažnosti přípravy je třeba vycházet zejména z povahy zvláště závažného zločinu, k němuž příprava směřovala, dále ze závažnosti použité formy přípravy, z toho, jak byla příprava zorganizována, kolik osob se na ní účastnilo, jak dalece se příprava přiblížila pokusu nebo dokonání zvláště závažného zločinu a jak účinné prostředky byly zvoleny k uskutečnění zvláště závažného zločinu (viz rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 1973, sp. zn. 6 To 28/73, uveřejněné pod č. 2 v sešitu 1 Bulletinu Nejvyššího soudu České republiky, ročník 1974).

31. Nejvyšší soud dospěl k závěru, že pod uplatněné dovolací důvody nelze podřadit ty námitky obviněného obsažené v jeho dovolání, jimiž zpochybňoval skutková zjištění učiněná soudy prvního i druhého stupně a jimi provedené hodnocení důkazů. Totéž se týká i výhrad obviněného k tomu, jak se soudy nižších stupňů vypořádaly s jeho obhajobou a s jeho důkazními návrhy. Přitom soudy v nyní posuzované věci ve svých rozhodnutích podrobně a v souladu s principy formální logiky vysvětlily, proč nevěřily obhajobě obviněného a jeho tvrzením a z jakých důvodů dospěly k závěru o jeho vině přípravou zločinu podvodu podle § 20 odst. 1 a § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku. Dovolání nenahrazuje řádné opravné prostředky, jeho podání není přípustné ve stejném rozsahu, jaký je charakteristický pro řádné opravné prostředky. Z tohoto hlediska je nutné posuzovat i naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) resp. písm. h) tr. ř., na jehož podkladě nelze zvažovat samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí

založeno, ani prověřovat úplnost provedeného dokazování a správnost hodnocení jednotlivých důkazů, jak se toho obviněný domáhal.

32. Ve svém dovolání pak obviněný vytkl i porušení zásady presumpce neviny a z ní vyplývajícího pravidla *in dubio pro reo*, jakož i dalších zásad trestního řízení. Tyto námitky však založil pouze na svém nesouhlasu s hodnocením provedených důkazů, přičemž zároveň v rámci své obhajoby opětovně polemizoval s jinými možnými skutkovými okolnostmi, které ovšem nebyly v předchozím trestním řízení prokázány. K tomu Nejvyšší soud připomíná, že v řízení před soudem má hodnotit důkazy výlučně soud a nezáleží na tom, zda s výsledkem tohoto hodnocení obvinění souhlasí nebo nesouhlasí.

33. Stejně tak shledal Nejvyšší soud jako nedůvodné výhrady obviněného týkající se údajného porušení jeho práva na spravedlivý proces. Takové tvrzení samo o sobě neodpovídá žádnému z dovolacích důvodů a ani dodržení práva na spravedlivý proces, k jehož zpochybnění v dané věci nebyly shledány žádné důvody, nezaručuje obviněnému takový výsledek trestního řízení, jaký by si sám přál na základě vlastní interpretace důkazů a skutkových zjištění z nich vyplývajících.

34. V projednávané věci se soudy obou stupňů v zásadě shodly, jak vyplývá z odůvodnění obou rozhodnutí, na tom, že obviněný ve snaze vylákat od nespécifikovaných osob prostřednictvím emise a prodeje dluhopisů částku ve výši až 50 milionů Kč, založil internetové stránky, na kterých uveřejnil nepravdivé informace o nabízené emisi dluhopisů dvou dotčených obchodních společností za účelem financování jejich podnikatelských aktivit. Obsah těchto stránek tvořily i emisní podmínky společně s určenými daty, v nichž měla emise dluhopisů probíhat, avšak tyto uveřejněné informace byly nepravdivé, neboť žádná z dotčených obchodních společností nenabízela emisi dluhopisů, přičemž po zjištění, že jsou tyto nabídky uveřejněny na internetových stránkách provozovaných obviněným, podala jedna z poškozených obchodních společností SILEDA COMPANY, s. r. o., trestní oznámení na provozovatele internetových stránek.

35. Z uvedeného je tedy zřejmé, že obviněným spáchané jednání, posouzené jako příprava k trestnému činu podvodu, bylo spatřováno v tom, že si bez vědomí poškozených obchodních společností SILEDA COMPANY, s. r. o., a Právo a daně, s. r. o., zcela sám a svévolně vytvořil internetové stránky, jež obsahovaly podklady předstírající, že poškozené obchodní společnosti, jakožto třetí osoby, svěřily obviněnému emisi jejich dluhopisů, avšak tyto společnosti nikdy nechtěly zprostředkovat emisi a prodej svých dluhopisů, které by nabízely. K dokonání činu nedošlo právě v důsledku trestního oznámení jednou z poškozených a následné deaktivaci internetových stránek, čímž bylo jednání obviněného odhaleno dříve, než mohl vylákat peněžní prostředky ve výši až 50 milionů Kč.

36. Stěžejním argumentem obsaženým v dovolání obviněného je to, že z důvodu nulové propagace internetových stránek a zjevných nedostatků uvedených v emisních podmínkách bylo zcela nemožné, aby navštívila internetové stránky, byť bez znalosti problematiky emise dluhopisů, potenciální poškozená osoba, která by měla zájem o nabízené dluhopisy. Přitom i v případě, kdyby došlo k vyhledání internetových stránek, nebylo možné, aby považovala nabídky na nich uveřejněné za reálné, a proto nemohlo hrozit způsobení jakékoliv škody. Navíc podle obviněného k tomu, aby došlo ke skutečné emisi a prodeji dluhopisů, musel by být celý tento proces schválen obchodními společnostmi, o jejichž dluhopisy šlo, proto bylo nemožné, aby se tak stalo bez jejich vědomí a aby tento proces byl zdárně dokončen. Obviněný poukázal taktéž na zásadu subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku, podle níž měly soudy nižších stupňů postupovat. Jak dále obviněný zdůraznil, dobrovolně deaktivoval příslušné internetové stránky, což soudy nižších stupňů nezohlednily, ačkoli počínání obviněného měly posoudit jako dobrovolné upuštění od dalšího jednání směřujícího ke spáchání zvláště závažného zločinu, a proto mělo v projednávané věci dojít k zániku trestní odpovědnosti za přípravu z titulu „odstranění nebezpečí, které vzniklo zájmu chráněnému

trestním zákonem z podniknuté přípravy“ ve smyslu § 20 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku.

37. Tyto argumenty, které by bylo možno podřadit pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., však nejsou opodstatněné, protože Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jednání obviněného lze považovat za přípravu k trestnému činu podvodu, byť případně spáchanou i nezpůsobilými prostředky. Přestože výklad pojmu „nezpůsobilé prostředky“ u přípravy trestného činu není v právní teorii samostatně rozpracován, je možné i u přípravy vycházet ze shodného pojetí, jako je tomu v případě nezpůsobilého pokusu, který může být rovněž spáchán buď na nezpůsobilém předmětu útoku, anebo nezpůsobilými prostředky (viz přiměřeně rozhodnutí pod č. [12/1991](#) Sb. rozh. tr. a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 1. 2004, sp. zn. [5 Tdo 1220/2003](#)).

38. Důvodem je, že odlišení mezi vývojovými stadii přípravy a pokusu spočívá v tom, zda pachatel toliko úmyslně vytváří podmínky pro spáchání trestného činu, přičemž takové jednání je přípravou a zatím vyvolává jen vzdálené nebezpečí, že nastane následek, který je znakem skutkové podstaty trestného činu, zatímco u pokusu již pachatel započal uskutečňovat jednání, které je popsáno ve skutkové podstatě trestného činu a má vést ke způsobení zamýšleného následku, který však nenastane (viz přiměřeně rozhodnutí pod č. [4/1987](#) Sb. rozh. tr.).

39. O pokus nezpůsobilými prostředky půjde tehdy, jestliže pachatel použil k trestné činnosti takové prostředky, které podle svých objektivních vlastností nemohly vést k dokonání trestného činu (např. slepé náboje u vraždy apod.). Vždy však je třeba uvážit jejich charakter a podle povahy těchto prostředků rozlišovat, co bylo příčinou nedokonání trestného činu.

40. Pro závěr, o jak škodlivý čin, který zůstal nedokonán ve stadiu přípravy, šlo, je nutné vycházet v každém konkrétním případě z posouzení nejen povahy zvoleného prostředku a způsobu, jakým ho pachatel použil, ale i z toho, co vedlo k nedokonání činu. V případě, že se na tom, že nebyl uskutečněn záměr pachatele, podílely okolnosti nezávislé na jeho vůli (náhodné skutečnosti), jde o společensky škodlivé jednání i přesto, že k následku nedošlo, ačkoli k němu vůle pachatele směřovala a zčásti již došlo i k uskutečnění jednání k tomu směřující, avšak jen okolnosti, které pachatel nepředpokládal, zapříčinily, že jím sledovaný objekt činu nebyl zasažen.

41. Pro určení společenské škodlivosti přípravného jednání ve smyslu zásady subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku je u přípravy nutné posuzovat vedle povahy a závažnosti zločinu, k němuž příprava směřovala, i způsob, jakým pachatel realizoval svůj zamýšlený záměr a jak dalece se tato jeho snaha přiblížila k pokusu či k dokonání činu, a povahu použitých prostředků. Pro závěr o tom, zda jde o prostředky nezpůsobilé pro dokonání činu, má význam i to, jakým způsobem je pachatel použil, jaká byla podle objektivních vlastností míra jejich nezpůsobilosti a zda tato nezpůsobilost vycházela již z jejich volby pachatelem, anebo zda byla nezávislá na vůli pachatele a byla dílem náhody.

42. Pro závěr o nízké společenské škodlivosti pokusu (přípravy) zvláště závažného zločinu a neuplatnění trestní odpovědnosti pachatele ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku nepostačuje pouze zjištění, že jde o nezpůsobilé prostředky, neboť příprava je založena na tom, že pachatel jen zajišťuje nebo přizpůsobuje prostředky nebo nástroje k tomu, aby spáchal zvláště závažný zločin, a jde o jednání, které vyvolává jen vzdálené nebezpečí, že nastane následek předpokládaný ve skutkové podstatě zvláště závažného zločinu.

43. Na základě výše uvedeného tedy nelze přisvědčit argumentům obviněného v tom smyslu, že reálně nedošlo k žádnému ohrožení objektu chráněného trestním právem, neboť z jednání obviněného je zřejmé, že celý svůj záměr detailně promýšlel, dokonce jej i konzultoval se svědkem P. G., který měl zkušenosti s obdobným jednáním, a se svědkem M. T., odborníkem z oblasti informačních technologií, za účelem zprovoznění internetových stránek. Obviněný sice nepřistoupil k

placené propagaci těchto internetových stránek, přesto nelze akceptovat jeho tvrzení o nemožnosti vyhledat je v internetovém prohlížeči, jak ostatně vyplývá již ze samotného názvu internetových stránek, který obsahoval právě slovní spojení „dluhopisy firem“, a který tak mohl vést k jejich vyhledání koncovým uživatelem. Proto obviněný nemohl důvodně spoléhat pouze na to, že vzhledem k neexistenci jeho snahy propagovat příslušné internetové stránky je nenavštíví žádný případný zájemce o nabízené dluhopisy.

44. Stejně tak Nejvyšší soud neakceptoval námitky obviněného ohledně údajně vágních a nedostatečných emisních podmínek, které byly uveřejněny na internetových stránkách, neboť ačkoliv je možné připustit, že by se každý potenciální zájemce o dluhopisy s nimi měl detailněji seznámit, nelze to bez dalšího důvodně očekávat. Proto je nepřesvědčivý i předpoklad, že by případný návštěvník internetových stránek okamžitě odhalil, že na nich uveřejněné nabídky nejsou reálné a internetové stránky jsou pouze v procesu přípravy k jejich spuštění v budoucnu. Navíc na těchto stránkách nebylo žádné sdělení o tom, že by šlo pouze o určitou přípravu k budoucímu podnikatelskému záměru, přestože právě tato informace by mohla návštěvníky internetových stránek obeznámit s tím, že nejde o reálné nabídky emise dluhopisů, ale pouze určitý „formulář“ či „vzor“ sloužící k nastavení jejich rozhraní pro budoucí užití.

45. Obviněný argumentoval ve svém dovolání také tím, že v emisních podmínkách bylo jako sídlo provozovatele uvedeno vždy sídlo poškozených obchodních společností, což má svědčit mimo jiné o tom, že uvedené informace byly nezpůsobilé uvést někoho v omyl. Jak ovšem již bylo výše uvedeno, v daném případě nebylo možné bez dalšího se spoléhat na to, že by případní zájemci např. navštívili sídlo poškozených obchodních společností, aby se přímo tam zajímali o nabízené dluhopisy a aby tím mohli dospět ke zjištění, že uveřejněné informace na internetových stránkách jsou nepravdivé. Nelze pak odhlédnout ani od skutečnosti, kterou ve svých rozhodnutích již zmínily soudy nižších stupňů, že na internetových stránkách bylo jako číslo bankovního účtu uvedeno číslo bankovního účtu spoluobviněné právnické osoby B. & P., jejímž jednatelem byl právě obviněný, stejně tak tam bylo uvedeno jako kontakt jeho telefonní číslo. Přitom právě vylákání peněz od případných zájemců o koupi dluhopisů mělo být podstatou podvodu, k jehož spáchání směřovala příprava obviněného.

46. Nejvyšší soud tedy připouští, že v projednávané věci mohlo jednání obviněného naplňovat podstatu přípravy trestného činu spáchanou nezpůsobilými prostředky, přesto bylo jen věcí náhody, že byla poškozená obchodní společnost SILEDA COMPANY, s. r. o., upozorněna na příslušné internetové stránky a v důsledku nepravdivých informací na nich uvedených pak tyto nahlásila a že v době, než došlo k deaktivaci internetových stránek, je nenavštívila žádná osoba, která by měla zájem o zprostředkování koupě nabízených dluhopisů. Proto i za situace, kdyby šlo o přípravu spáchanou nezpůsobilými prostředky, obviněný podléhá trestní odpovědnosti, neboť bez trestu mohou zůstat jen případy, kde prostředky zvolené v důsledku krajní nevědomosti nesvědčí o společenské škodlivosti přípravného jednání, což však v případě obviněného není splněno.

47. Jestliže obviněný ve svém dovolání tvrdil, že reálně nebylo možné, aby posuzovaným jednáním způsobil škodu ve výši 10 milionů Kč, která je potřebná k naplnění znaku škody velkého rozsahu, natož ve výši 50 milionů Kč, jak ji jako hrozící škodu stanovily soudy nižších stupňů, nelze ani s tímto jeho tvrzením souhlasit. Jak již bylo výše uvedeno, to, že příprava trestného činu byla provedena nezpůsobilým prostředkem (v daném případě navíc jen potenciálně nezpůsobilým), neznamená, že zamýšlená škoda, kterou chtěl obviněný způsobit, nemohla dosáhnout této výše. V dané souvislosti totiž nelze odhlédnout od toho, že obviněný sice u České národní banky usiloval o získání licencí pro poskytování služeb v oblasti emise korporátních dluhopisů, avšak cena nabízených dluhopisů každé z obou obchodních společností uveřejněná na internetových stránkách nepřesáhla hranici 25 milionů Kč, což odpovídá částce, do jejíž výše nemusí být schválen prospekt, který je následně uveřejněn při veřejné nabídce cenných papírů Českou národní bankou (viz bod 62. odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Ostravě). Z toho tedy lze usuzovat, že částka uveřejněná obviněným v nabídce na

internetových stránkách nebyla zvolena pouze náhodně, tedy za účelem pouhého nastavení rozhraní těchto stránek pro případné pozdější využití v podnikatelském záměru obviněného, ale byla předem promyšlena, a lze proto předpokládat, že obviněný očekával, že by mohl skutečně získat finanční prostředky v této výši od potenciálních zájemců o dluhopisy.

48. Za důvodnou pak nelze považovat ani námitku obviněného o tom, že deaktivací internetových stránek došlo k zániku jeho trestní odpovědnosti za přípravu k trestnému činu podvodu ve smyslu § 20 odst. 3 písm. a) tr. zákoníku. Jak už bylo konstatováno v rozhodnutí soudů nižších stupňů, samotnou deaktivaci příslušných internetových stránek nelze považovat za odstranění hrozícího nebezpečí z podniknuté přípravy, protože stránky nebyly zcela smazány a bylo možné je kdykoliv v budoucnu obnovit. Navíc soudy nižších stupňů podle názoru Nejvyššího soudu v odůvodnění svých rozhodnutí dostatečně vyjádřily a argumentačně podložily, proč dospěly k závěru o tom, že pokyn obviněného k jejich deaktivaci nebyl důvodem pro zánik jeho trestní odpovědnosti, a to právě v návaznosti na časové provázání jejich deaktivace s trestním oznámením podaným poškozenou obchodní společností a se zahájenými úkony orgánů činných v trestním řízení proti obviněnému. V jednání obviněného tudíž chybí dobrovolnost jako základní předpoklad zániku trestní odpovědnosti za přípravu.

49. Nejvyšší soud pak dospěl rovněž k závěru, ačkoliv přezkum výroku o trestu nespadá pod dovolací důvody uplatněné obviněným, že trest uložený obviněnému soudem prvního stupně a aprobovaný napadeným rozhodnutím odvolacího soudu byl stanoven řádně a v mezích daných zákonem. Obviněnému byl totiž ukládán souhrnný trest, a to za sbíhající se tři trestné činy, přičemž za dva předchozí byl obviněnému uložen trest odnětí svobody, jehož výkon mu byl sice podmíněně odložen na zkušební dobu, ale výměra uloženého souhrnného trestu vyplývala ze sazby trestu odnětí svobody stanovené za nejzávažnější trestný čin (tj. za přípravu trestného činu podvodu), jejíž dolní hranice činí 5 let (§ 209 odst. 5 tr. zákoníku za použití § 20 odst. 2 a § 43 odst. 1 tr. zákoníku), takže u obviněného přicházel v úvahu jen nepodmíněný trest odnětí svobody. I když za určitých okolností je možné, aby soud uložil trest odnětí svobody pod dolní hranicí jeho trestní sazby, přičemž jednou z těchto okolností může být právě to, že trestná činnost zůstala „pouze“ ve fázi přípravy (§ 58 odst. 6 tr. zákoníku), nelze odhlédnout od toho, že v případě obviněného šlo již o opětovné páčání trestné činnosti a že mu byl ukládán souhrnný trest, přičemž soudy nižších stupňů nezjistily žádné důvody k mimořádnému snížení trestu odnětí svobody pod zmíněnou dolní hranici zákonné trestní sazby.

IV.

Závěrečné shrnutí

50. Na základě všech shora popsanych skutečností dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání obviněného M. K., přestože bylo částečně založeno na námitkách odpovídajících dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., není opodstatněné. Ostatní námitky obviněného pak neodpovídají uplatněným, ani žádným jiným dovolacím důvodům. Se vznesenými výhradami se navíc již dostatečným způsobem vypořádaly soudy nižších stupňů. Nejvyšší soud proto odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné, takže nepřezkoumával zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí ani správnost řízení mu předcházejícího. Jde totiž o závěr, který lze učinit bez takové přezkumné činnosti pouze na podkladě spisu a obsahu dovolání, aniž by bylo třeba opatřovat další vyjádření dovolatele či ostatních stran trestního řízení nebo dokonce doplňovat řízení provedením důkazů podle § 265r odst. 7 tr. ř.

51. Nejvyšší soud mohl rozhodnout tímto způsobem o podaném dovolání obviněného podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. v neveřejném zasedání, proto tak učinil.